

[Alfred Bøgh.]

spørgsmålet om dækning af de øgede tjenestemandslønninger, der i virkeligheden har været i ministerens tanker, men en vurdering af den almindelige økonomiske udvikling. Det skal jeg heller ikke bebrejde den højtærede finansminister, men mon det ikke er nok så reelt som at lægge hele begrundelsen for afgiftsforhøjelserne over på de øgede tjenestemandslønninger?

Må jeg sige om denne opretning af tjenestemændenes tilgodehavende, at der vel fra alle sider må være enighed om, at den er uafhængig af de almindelige indkomstforøgelser, som foråret muligvis vil bringe. Skal denne opretning have nogen mening og ikke blot betyde, at løn- og prisskruen får en ekstra omdrejning til gavn for ingen, må det imidlertid også være klart, at den ikke kan begrunde ekstra lønstigningskrav under de almindelige indkomstforhandlinger. Det samme må naturligvis gælde dækningen af de udgifter, der følger af denne opretning. Jeg synes, det var gavnligt, at den højtærede finansminister for nylig udtrykte sin enighed heri, og jeg tror, det vil være gavnligt, om den højtærede minister vil gentage i de afsluttende bemærkninger ved denne debat, at sådan må det være.

Jeg skal ikke komme ind på lovforslagets enkeltheder. Dem må vi i de kommende dage se nærmere på i udvalget. Jeg må imidlertid allerede nu i tilknytning til det, jeg sagde før om virkningerne på det almindelige indkomstniveau, sige, at vi ser med særlig betænkelighed på den meget kraftige forøgelse af motorafgifterne, særlig af benzinafgiften. Forholdet er her det, at medens skatter og afgifter i almindelighed går uden om pristallet, er det i praksis temmelig problematisk, hvad angår en afgift, der som benzinafgiften gennem transportomkostningerne påvirker prisen på et meget stort antal varer og derved indirekte er med til at præge pristal og prisudvikling.

I øvrigt kan jeg ikke se, at det er originalitet, der præger lovforslagets varevalg. Det er den samme bukete, som vi nu for anden gang præsenteres for i løbet af den såkaldte helhedsløsnings gyldighedsperiode, og det var den helhedsløsning, hvis udtalte formål var at sikre ro og stabilitet i samfundsøkonomien i 2 år. Jeg tror, jeg har

lov til at sige: ro og stabilitet er borte med blæsten. Men det, jeg især her ved første behandling vil hæfte mig ved, er lovforslagets sammenhæng med den almindelige økonomiske udvikling, for der er en sammenhæng i virkningerne, og der bør derfor også være det i regeringens og folketingets overvejelser. Det er helt nødvendigt, hvis disse afgiftsforhøjelser ikke blot skal være en fortsættelse af en økonomisk politik, der alt for længe og på alt for mange områder lader stå til for så bagefter at komme med skatte- og afgiftsforhøjelser; for selv om reguleringen af tjenestemændenes tilgodehavende går forud og på sin vis er uafhængig af de forestående almindelige indkomstaftagelser, kommer vi ikke uden om, at den har betydning for, hvad der inden for en samfundsøkonomisk forsyrlig ramme vil være plads til af yderligere indkomstforhøjelser.

Også statsfinansielt gælder denne sammenhæng. Vi står i dag, ca. en uge før fremsættelsen af finanslovsforslaget, i den situation, at vi ved, at det offentliges indtægter af skatter og afgifter også uden lovændringer vil stige meget betydeligt; men jeg tager vel heller næppe fejl, hvis jeg forudser, at regeringen på en lang række områder vil møde med ønsker om udgiftsforøgelser. I hele denne sammenhæng må nødvendigvis også forhøjelsen af tjenestemandslønningerne indgå, og hvad de forskellige stigningers slutsum vil blive, må naturligvis også indgå i vurderingen af det foreliggende afgiftsforslag. En uge før fremsættelsen af finanslovsforslaget for det kommende år — ja, jeg vil nødig sige, at finansministeren med det foreliggende lovforslag spiller med fordækte kort, men i hvert fald kører ministeren med for lidt lys på en mørk vej. Det kan ikke være rimeligt over for folketinget, og det er i virkeligheden langt fra det, man ellers kalder økonomisk samordning.

Vi skal ikke nu tage forskud på finanslovsdebatten, men en afgiftsforøgelse på rundt regnet en halv milliard kr. må vel nødvendigvis føre ind i en samlet vurdering af den statsfinansielle og den samfundsøkonomiske udvikling og vel også af virkningerne både herinde og på arbejdsmarkedets igangværende forhandlinger og fra disse for-